

PRESENTACIO DE LES GUIES SOBRE MEDI AMBIENT I SALUT

Carme Valls-LLobet

L'alliberament de substàncies químiques en l'entorn no només provoca importants danys a la natura, sinó que també causa malalties a la població, amb un risc per a la salut que pot ser seriós entre les persones més exposades.

Les malalties relacionades amb l'exposició ambiental a substàncies químiques s'han disparat en els últims anys tant a Espanya com a la resta del món. El nombre de defuncions per malalties que poden tenir causes ambientals s'ha triplicat en el període 1980-2004. El càncer, els problemes reproductius (infertilitat, malformacions, malalties reproductives), les alteracions hormonals (diabetis, obesitat, problemes tiroides, càncers), les malalties immunològiques (dermatitis, al·lèrgies) i els problemes neurològics (problemes d'aprenentatge, autisme, hiperactivitat, Alzheimer, Parkinson), entre altres malalties relacionades amb l'exposició a substàncies tòxiques, especialment als COP (contaminants orgànics persistents), han arribat a xifres epidèmiquesⁱ.

El professor Miquel Porta va realitzar un estudi sobre les concentracions corporals de 19 COP en la població general catalana i va trobarⁱⁱ nivells detectables de DDT, DDE, diversos bifenils policlorats, hexaclorobenzè (HCB) i beta-hexaclorobenzè, al 85% de 919 participants representatius de la població general de Catalunya. Els nivells d'aquests components en la sang de la població oscil·len entre 92 i 399 ng / per gram de greix. Alguns d'aquests components han estat detectats fins i tot en la llet materna i en la sang de dones que estan donant de mamar als seus nadons.

L'organització ecologista Greenpeace ha notificat una cosa inquietant: avui qualsevol ésser humà té en la seva sang uns 300 químics sintètics que no tenien els nostres avis. Aquestes substàncies estan presents en productes com gels, sofàs, tèxtils, estris de cuina, pintures, aparells electrònics.ⁱⁱⁱ

Un altre estudi sobre 16 contaminants tòxics persistents va detectar residus en totes les placentes de dones del sud-est espanyol, amb una mitjana de 8 plaguicides per placenta, amb compostos com el DDE, DDT, endosulfan i lindà en més del 50% de les mostres^{iv}.

Els efectes negatius sobre la salut humana dels COP han estat publicats per l'Agència per al Registre de Malalties i substàncies Tòxiques dels Estats Units (*Agency for Toxic Substances and Disease Registry*) i per l'Agència de Salut Pública de Barcelona i han estat publicades amb dades de tot l'estat espanyol en el llibre *LA NOSTRA CONTAMINACIÓ INTERNA*^v. coordinat pel catedràtic Miquel Porta. Donada la ubiqüitat d'aquests productes i els riscos que suposen per a la salut humana, hem d'evitar l'exposició a bifenils policlorats, ftalats i el bisfenol donat que hi ha una controvèrsia mundial sobre la necessitat o no de la seva prohibició i perquè donada la seva extensió i la seva extensa distribució en la sang de la població s'ha recomanat limitar el consum de productes que en continguin, i hi ha molts ciutadans i ciutadanes

conscients que desitgen tenir un millor coneixement dels productes que poden afectar la salut.

Per totes aquestes raons és molt important que la ciutadania tingui coneixement de com poden entrar al seu cos aquests productes que a la vegada són disruptors endocrins, a través dels productes de neteja, dels cosmètics, dels joguets i dels aliments.

Petits Canvis a la vida diària poden evitar que augmenti la contaminació interna dels Nostres Fills i filles. Per això us presentem aquestes guies que han Estat realitzades per el grup [WECF \(Dones Europees per un futur comú\)](#), i del qual el CAPS en forma part. Les guies estaven traduïdes a l'anglès, i francès però és la primera vegada que s'han pogut traduir al castellà. S'han de mirar i consultar amb calma. Donen MOLTS recursos concrets per poder desenvolupar la vida quotidiana sense contaminació.

Guies:

- 1.- *Cuidado del bebé. Protege a los niños/as. Evita sustancias perjudiciales!*
- 2.- *Sustancias químicas disruptivas endocrinas (EDC) en productos cotidianos,*
- 3.- *Juguets seguros.*
- 4.- *Reformas y decoración del hogar*
- 5.- *Cuidado personal*
- 6.- *Productos para el cuidado y la limpieza del hogar*

ⁱ Sostenibilidad en España 2006. Observatorio de la Sostenibilidad en España (OSE). Disponible en: http://www.sostenibilidad-es.org/sites/default/files/ Informes/anuales/2006/sostenibilidad_2006-esp.pdf

ⁱⁱ Porta, M. *et al.* Distribution of blood concentrations of persistent organic pollutants in a representative sample of the population of Catalonia. *Environ. Int.* 36, 655–664 (2010)

ⁱⁱⁱ Greenpeace: <http://www.greenpeace.org/espana/es/news/greenpeace-recuerda-que-reach/>

^{iv} 2007 Jul;28(7):631-8. Epub 2006 Nov 15. Organochlorine pesticides in placentas from Southern Spain and some related factors. Lopez-Espinosa MJ, Granada A, Carreno J, Salvatierra M, Olea-Serrano F, Olea N. Fuente: Laboratory of Medical Investigations, San Cecilio University Hospital of Granada, 18071-Granada, Spain. Disponible en: <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/17109956?dopt=Abstract>

^v Miquel Porta, Ferran Ballester, Magda Gasull, Magda Bosch de Basea, Elisa Puigdomènech y María José López-Espinosa. Los compuestos tóxicos persistentes: una introducción. Capítulo 1. Pg 30-31. En Miquel Porta, Elisa Puigdomènech i Ferran Ballester (eds). Nuestra contaminación interna. Concentración de compuestos tóxicos persistentes en la población española. 2009. Editorial Catarata